

01
2018

KLÖVAR & TIMOTEJ

Österbottens Kött informationstidning

*Evald Sandberg
på grillfest*

NÖTAKTUELLT

SVINAKTUELLT

Tom Åstrand
om samhörighet

Johan Backlund
INNOVATÖR

Veterinär
Pentti Kunnas

**TÄNK PÅ VA
DU GRILLAR!**

INNEHÅLL

LEDARE: VD TOM ÅSTRAND	3
GRILLFEST 2018 I LILBY	4-5
GRILLFEST 2018 I MOLPE	6-7
MÖT JOHAN BACKLUND	8-9
MARIA TRIVS MED KUNDBETJÄNING	10
OM DJURFÖRSÄKRINGAR	11
NÖTAKTUELLT	12-13
NÖTGÅRDENS PRODUKTIVA VALL	13
VETERINÄR PENTTI KUNNAS	14-15
SVINAKTUELLT	16
NYA MEDLEMMAR	17-19
FULLMÄKTIGE INOM ÖK	20-21
FERMMIX I STÄLLET FÖR MEDICIN	22-23

Ansvarig utgivare: Andelslaget Österbottens Kött

Tel: (06) 323 9411

Internet: www.osterbottenskott.fi

Chefredaktör: Tom Åstrand / Österbottens Kött

Ombrytning: Heidi Hjerpe / Kustmedia Ab Oy

Upplaga: 700 st

Tryck: KTMP 2018

Pärmbild: Foto: Lisbeth Bäck

ISSN 1798-7539 (Print)
ISSN 2342-5644 (Online)

ÖSTERBOTTENS KÖTT
POHJANMAAN LIHA

Postadress
PB 173, 65101 VASA
Besöksadress
Flygfältsvägen 2, Vasa
Tel. (06) 323 9411
www.osterbottenskott.fi

ATRIAPRODUCENT - TIDNINGEN PÅ SVENSKA

A-PRODUCENTERS PRODUCENTTIDNING ATRIATUOTTAJA utkommer fyra gånger per år. För första gången har tidningen i sin helhet översatts till svenska och distribuerats till ÖK-medlemmar och producenter. AtriaProducent nummer 2-2018 utkom i maj och i tidningen profileras ÖK-medlemmen Henrik Holm från Hirvlax, delägare i WestFarm Oy och känd som mångårig förtroendevald inom Österbottens Kött och inom Atriakoncernen.

Under vinjetten "DAGENS PERSON" ställs även frågor till Daniel Klockars, som dels ansvarar för svinanskaffningen inom ÖK och dels jobbar för A-Foder.

ATT TIDNINGEN HAR översatts till svenska är ett svar på vårt önskemål om att våra svenskspråkiga producenter ska få mera information och input från finska sidan, säger VD Tom Åstrand vid ÖK. Vi är glada över att så förverkligats och samarbetet med Sanna Kivimäki, kommunikationschef på Atria, fungerar bra.

– Från vårt svenska område ges vi också chans att, genom artiklar från ÖK:s område, nå ut till finska Finland. Vi lär av varandra. Så det är viktigt i båda riktningarna, tillägger Åstrand.

AtriaProducent 2-2018 finns tillgänglig på ÖK:s hemsida - www.osterbottenskott.fi - för den som vill läsa i elektronisk form. På hemsidan finns även en enkät där Atria önskar respons från läsarna om tidningen.

TIDNINGEN ERSÄTTER INTE ÖK:s tidning Klövar & Timotej.

– Vår egen tidning fyller en viktig funktion för ÖK och det är vi som beslutar om innehållet i den. Den fortsätter att utkomma som den gjort tidigare med två nummer per år, säger Åstrand.

Text och foto:
Lisbeth Bäck/Kustmedia Ab

SAMHÖRIGHET

BÄSTA LÄSARE. ATRIAS grillsäsongsförsäljning har, tack vare sommarvärmen under maj månad och början av juni, fått en strålande start. En stor efterfråga på inhemskt kött i kombination med tillfälligt minskad produktionskapacitet i köttkedjorna på landsnivå - speciellt på svinkötts- och kycklingsidan - har denna säsong medfört brist på vissa grillprodukter. När butikshyllorna tidvis gapar tomma och konsumenten inte får sin favoritköttprodukt vid varje given tidpunkt, är det samtidigt en påminnelse om att tillgången på inhemskt kvalitetskött inte skall tas för given. Flera år av dålig lönsamhet inom köttproduktionen börjar sätta sina spår och risken för mera långsiktiga och oåterkalleliga konsekvenser för landets livsmedelsförsörjning är överhängande.

DÄRFÖR ÄR DET mer än välkommet att landets jord- och skogsbruksminister, efter att ha hört producentorganisationerna SLC:s och MTK:s representanter, tillsatt en arbetsgrupp som skall komma med förslag om hur jordbrukets lönsamhet kan förbättras. Arbetsgruppens uppdrag är viktigt med tanke på att EU:s gemensamma jordbrukspolitik står inför stora reformer i skuggan av Brexit och det faktum att den finländska primärproduktionen lönsamhet även påverkas av en alltmer globaliserad världshandel.

FÖRBEREDELSENA FÖR ÅRETS höjdpunkt, ÖK:s traditionella grillfester, pågår för fullt i skrivande stund. I år ser det ut som om vi kommer att slå nytt rekord vad gäller antalet förhandsanmälda deltagare, närmare 1 200 personer är på väg till årets grillfester. ÖK:s grillfester har i många år redan rönt uppmärksamhet även utanför andelslagets egna producentkår och jag får med jämna mellanrum frågan vad det är som gör grillfesterna så pass populära att tusen människor väljer att återkomma år efter år.

Utan att desto vidare reflektera i orsakerna brukar mitt svar ofta bli ganska klassiskt - att det är en årlig tradition. Ända tills jag för en tid sedan såg en slo-

gan som löd "Tag en paus - det har du förtjänat". Kanske är det just det som ÖK:s producenter uppskattar? Möjligheten att under några sommarkvällstimmar koppla bort vardagen en stund. Varje deltagare uppskattar säkert grillfesterna på olika sätt, och förutom god mat, gott sällskap och barnens stöj i hoppssloten så tror jag alla har en sak gemensamt - känslan av samhörighet.

Jag vill rikta ett stort tack till ÖK:s personal och samarbetspartners för det arbete och förberedelser som görs inför grillfesterna för att vi alla skall kunna trivas en stund tillsammans.

UNDER VÅRVINTERN GICK andelslagets medlemmarna även till valurnorna för att välja ett nytt fullmäktige. Med ett valdeltagande på 60,8 procent kan man konstatera att förutsättningarna för den demokratiska processen uppfyllts och att andelslagets verksamhet engagerar. Speciellt minns jag de många goda diskussionerna under de valmöten som anordnades inför valet där man förutom att ställa upp kandidater även diskuterade ÖK:s verksamhet i övrigt. Jag vill passa på att tacka valnämnden för dess insatser under valprocessen, alla kandidater som ställde sig till förfogande samt förstås gratulera alla invalda fullmäktigeledamöter. Ni har ett viktigt uppdrag att som ledamöter i andelslagets högsta beslutande organ lotsa ÖK rätt under de kommande fyra åren.

BÄSTA LÄSARE, FÖR att använda fotbollstermer går sommaren snart in i andra halvlek och förhoppningsvis blir även resten av sommaren en lämplig blandning av solsken och regn så att både människor och grödor mår bra och laddar på bästa sätt inför höstens skördetid.

Jag önskar alla ÖK:s producenter, personal och samarbetspartners en god fortsättning på sommaren.

Tom Åstrand
Verkställande direktör

GRILLFEST I LILLBY

Vad vore sommaren utan Grillfester för ÖK:s medlemmar, producenter och samarbetspartners. Och det är inte enbart barnen som väntar på festen, det gör vuxna också. Det är ett avbrott i vardagen, det är gott från grillen, mycket bekant folk och en kväll då ÖK generöst bjuder på mat och program. År 2018 vid Emet i Lillby 26 juni och vid paviljongen i Molpe den 28 juni.

Hopsis med olika slags roliga saker för barnen var på plats. Det var också familjen Björkman från Karleby. Emely, Peter, Alina och Line. Flickornas mormor är Carita Häger, nötproducent i Nykarleby. Alina hade testat Hopsisgrejer och det var både roligt och spännande. Följande bild är familjen Holm: Jonas, Marika och barnen Sara, Magnus och Ida. Holms är mjölkproducenter och de trivs på grillfesten.

Unga och äldre samlas till sommarkvällarna. Och lotteriet är en tradition. I år vann Marlene Nybacka en sparkcykel och Oscar Ede vann grilltunnan. Vi Gratulerar!

Överst till vänster Gun Lillhonga och Mats Källman från Lillby. De är nya ÖK-producenter och på grillfest första gången. Joni Staffas och Amanda Lindholm från ÖK delar ut ämbare och tröjor. En praktisk och bestående gåva från festen. Nötköttproducenten Henry Nyblom från Markby, Nykarleby, blir så glad över t-skjortan han tar emot av ÖK:s Åsa Frants. Och Dennis Rönngård sjunger och spelar precis så bra som han brukar.

Matkonceptet var nytt i år. Ny leverantör, nog Atrias produkter men nya smakupplevelser. Matkön blev lång den här gången. Till nästa år utlovas dock flera matstationer för smidig servering. Gott var det!

GRILLFEST I MOLPE

Grillfesten i Molpe firades i år delvis i regnet. Men just den här våren har producenterna väntat på regn så det gick bra att samlas under tak i paviljongen. Antalet besökare var mindre här än i Lillby men vi talar ändå om flera hundratal gäster.

Pia Backman-Nord uppe till vänster vann kickbiken och blev jätteglad för det. Hon är gift med Jonas Nord i Björköby som har både får och nötdjur. Mätta och nöjda på trappan på nötproducenten Jan-Ole Lindman med familj från Österö i Maxmo. En av barnaktiviteterna var sumobrottning men de som tävlar ser glada ut. Och i Molpe var det Patrik Linman som skötte den musikaliska underhållningen.

Rosa och Nasse. Förstås var de med på båda grillfesterna. Det var också Bengt Höstman, Sören Alm, Tom Åstrand och Mats Ingves. Under kvällarna är det roligt att träffas och diskutera smått och stort, med allvar eller för nöjets skull. Sista bilden i år bjuder på lakritsremmar, som Åsa och Amanda från ÖK-personalen portionerade ut till vänner av lakrits.

Tack för i år!
Och förresten, vinnaren av grilltunnan i Molpe var Juhani Mäki.

Text och foto: Lisbeth Bäck

TILL PUBLIKEN

UTDRAG FRÅN VD TOM ÅSTRAND
HÄLSNING VID GRILLFESTERNA 2018

”

DET ÄR BÅDE en glädje och stolthet för ÖK:s del att vara värd när ni, bästa producenter medlemmar och samarbetspartners, väljer att komma till grillfesterna. Tack för att ni är här.

I en nyligen utförd producentenkät inom ÖK framkommer att våra träffar för producenterna är uppskattade som mötesplatser och mingel.

DET ARBETE NI dagligen utför som en del av den levande landsbygd vi har förtjänar bättre uppskattning än vad ni får i dag. Det handlar om att ansvariga beslutfattare ska skapa tillräckliga förutsättningar för företagsamhet och djurhållning på landsbygden. Det handlar också om, och där Österbottens Kött ska påverka, att jobba för att ni producenter ska få vettig lön för ert arbete.

DET FINNS OCKSÅ positiva signaler: intresse för inhemskt kött/inhemsk livsmedel ökar och statsministern har tillsatt en arbetsgrupp som ska utreda rättvis inkomstfördelning i livsmedelskedjan. Till det här ansluter sig också att tillsätta en livsmedelsombudsman. Vi får inse att det kommer att ta tid innan vi som är här i kväll ser resultat men det är ändå insatser för förbättring. Och ett sätt att lyfta fram den inhemska primärproduktionens betydelse.

Samtidigt finns faktorer som EU:s reform av den gemensamma lantbrukspolitiken – där det är viktigt att Finland positionerar sig på rätt sätt då dessa processer påverkar primärproduktionens inkomster flera år framåt.

JAG ÖNSKAR ATT ni ska trivas på grillfest, njuta av god mat, prata med varandra. Ta en paus – det har ni förtjänat!

INNOVATÖREN OCH AMBASSADÖREN

Merja och Johan Backlund på
Grillfest i Molpe i juni 2018.

Johan Backlund från Oravais är delägare i Jeppo Lantgris Ab och Nassab Ab. Han är en föregångare vad gäller nya byggnadstekniska lösningar och moderna metoder för utveckling inom svinbranschen. Han är en god ambassadör för ÖK, både inom landet och via sina nätverk utomlands. Han är en god berättare - och här berättar han.

”

Jag tillhör den Backlundska entreprenörs-släkten och har gått just den skolan. Ju mera som är på gång dess bättre trivs jag. Det fanns jordbruk i föräldrahemmet och jag var från början genuint intresserad av djur. Men efter studenten utbildade jag mig till byggmästare och rivstartade som försäljningschef vid Oravais Hus under 1980-talets högkonjunktur.

Där fick jag öva mig på att prata i telefon, att sälja, att jobba under stress. Vi hade ett jätteprojekt i Ryssland och vi fraktade

långa rader av tågagnar med huselement över ryska gränsen. Jag lärde mig mycket under de här åren. Om nätverkande, kundkontakt, framåtanda och logistik. Insikter och arbetssystem som följer mig än. När jag var yngre var jag också extremt tävlingsinriktad. Tack och lov hördu har just den saken gått om.

Sen – i början av 1990-talet kom laman. Man kan säga att hela Finland stannade

till. Och jag vill påstå att det var EG och EU som gav oss ny framtidstro. Vi bytte valuta och gick in i en slags pengblindhet. Men jag tror att det var bra för oss med den omskakningen.

Jag fick nog av byggnadsbranschen. Jag var sliten och utarbetad. Drömmen om att bli bonde vaknade till liv igen och jag tog över jordbruket hemma och djuren i fähuset. Ungefär samtidigt började folk ringa och fundera på att utvidga. De ville att jag skulle göra ritningar för att skarva i hus. Men jag såg tiderna förändras och såg vad som skulle komma – större enheter och samarbete inom aktiebolag. Därför föreslog jag nybyggnation och planerade svinhuskoncept av modell större. Ännu idag verkar jag som ansvarig byggmästare vid ett tiotal byggprojekt per år. Nu tycker jag att producenterna är jätteduktiga själva på det här men det ska finnas en granskare och ibland kan jag också tillföra något bra.

ÖK var förr, liksom nu, väldigt framåt. Inom lilla ÖK har stora saker utvecklats. Vi ledde utvecklingen av stordrift i satelliter, Porsalino och blötutfodring. Vi hade Finlands första suggring och vi såg framtiden komma. Hela Finland vallfärdade hit för att se hur vi utvecklade branschen. Det var så snärtigt och det är viktigt att vi kommer ihåg det. Jag var grymt intresserad och jobbade som egenföretagare med att planera naven och fundera på strukturer och ändamålsenlighet i djurstallen.

Korten var lagda. Vi hade suggringar, vi lärde oss stordrift och ur den kortpacken föddes dagens proffsiga producenter inom ÖK:s område.

Jag hade först egen svinfarm och jag är fortsättningsvis delägare i Nassab Ab. Jag trivs med andra och ensam skulle jag inte stå där jag står idag. Med kompanjonerna Mats Lindborg och Kenneth Lindén startade vi Jeppo Lantgris Ab och 2002 byggde vi anläggningen här. Vi tänkte som

WestFarm gjorde senare, att vi behövde säkra tillgången av djur till de egna slaktsvinsanläggningarna.

Jag har hittat bra kompanjoner i Lindborg och Lindén – men tro mig – det hade inte blivit till någonting utan Merja, min fru som håller reda på oss allihopa och på byråkratin och administrationen.

Min poäng var tidigt att försöka gå in för samarbete. Att dela ansvar med andra. Skapa förutsättningar för att produktion kan bestå även om ägarstrukturen ändras. Jag gillar den funderingen.

Jag satt med i Suomen Sikayrittäjät i sex år. Det är en intresseorganisation för svinföretagare i Finland. En bra organisation dit jag nog värvades för mitt genuina intresse, för den lärdom jag samlat på mig och för många års erfarenhet av den här häftiga utvecklingen.

I fjol tyckte man att jag skulle premieras till Suomen Sikateko. Ett fint erkännande jag fick för många olika slags engagemang genom åren. Och för helheten, inte för någon punktinsats.

Jeppo Lantgris Ab. Vi rullar på i med- och motgång. Vi bygger med jämna mellanrum. Vi har femton anställda till vår hjälp. Vi har 2 300 sugor och producerar 55 000 smågrisar per år. Vi är intressanta för branshutvecklare och vi har tagit emot dem som velat utföra forskningsprojekt. Vi har lösgående sugor och – grisning. Vi satsar på djurens välmående. I år har vi öppnat dörrarna för femte årets kommunalveterinärsstuderande vid Helsingfors universitet. Det är viktigt att veterinärerna är insatta i den här verkligheten och professor Mari Heinonen har visat stor tacksamhet för att de fått praktisera här nu och då.

Snart är vårt nya bygge, de moderna grisningsavdelningarna färdiga. I höst tas de i bruk. Systemet bär vår signatur och innehåller fina innovationer. Jag har studerat fri grisning i många år och gjort många ritningar på tidningar hemma vid köksbordet. Tänkt på suggan, på smågrisarna, på personal och på arbetarskydd. Grisningsboxarna har många finesser och det kommer att bli bra.

Det har varit mycket funderas med nya grisningsboxarna men det ser väldigt bra ut. Till antalet blir det sammanlagt 192 nya grisningsboxar. Den så kallade Nanny-buren har fina kvaliteter.

En nyhet vid Jeppo Lantgris. Ett luftintagnings-system. Lantgris anläggning är kvadratmetermässigt störst i hela Finland.

Framtiden. Tänk samarbete och tänk möjligheter. Jag anser att vi har chans att bygga framtiden med hjälp av digitala system och där vi skapar nya strukturer för hur åkermarken ska fördelas. Det finns en stor potential som vi inte ska låta glida oss ur händerna. Vi ska utveckla produktionen där kvalitet, miljö, djurens välfärd och prisbild ska göra att handeln inte kan ställa vårt kött mot bulkvaror. Det är nu vi ska vara med och forma vår egen framtid. Och det gäller oss själva som producenter, ÖK och Atria.

Annars – tycker både Merja och jag att det är en avkoppling att åka till vår skärgårdsö ungefär sju kilometer ut från Oravais båthamn. Merja och jag har två vuxna barn. Alexander utbildar sig till agrolog i Ilmajoki och Venla arbetar här för tillfället.

Suomen Sikateko 2017

ÖK-producenten Johan Backlund från Oravais premierades av Suomen Sikayrittäjät ry (direkt översatt Finlands Svinföretagare rf) i fjol, en utmärkelse man får för goda gärningar inom branschen.

Hans insatser motiverades bland annat med att han är en mångsidig aktör som gjort sig vida känd och som uppskattas för sin kompetens och sitt sätt att dela med sig av sina erfarenheter och kunskaper till andra. Utmärkelsen delas årligen ut till en person eller organisation som på ett märkbart sätt arbetar för att främja svinnreningen. Priset består av en skulptur i trä med gristema framställd av konstnären Leo Karppanen.

Merja och jag träffades när hon arbetade som lantbrukssekreterare i Nykarleby och åkte på dans till Lapoa för att få tala finska...och så träffade hon mig. Eller jag henne.

Johan Backlund berättade och det var riktigt intressant att lyssna
Lisbeth Bäck/ Kustmedia Ab

HÖGRE ERSÄTTNINGSTAK PÅ GRUPPDJURFÖRSÄKRINGEN FÖR SVIN

Tom Åstrand, VD för Österbottens Kött, informerar här om det utökade försäkringskyddet på svinens gruppdjurförsäkring för resterande del av det här året.

DEN RÅDANDE SITUATIONEN med djursjukdomsutbrott på svinsidan under första delen av innevarande år har föranlett beslut om att ersättningslimiten på svinens gruppdjurförsäkring höjs.

– Initiativet till att köpa tilläggsskydd togs av ÖK:s styrelse, som ser allvarligt på den situation som producenterna befinner sig i händelse av djursjukdomsutbrott på gårdarna, säger Åstrand.

ÖK TECKNAR TILLSAMMANS med A-Producenter årligen gruppdjurförsäkringar och försäkringspremierna betalas av producenterna via djurlikviderna.

– Gruppförsäkringen täcker destruering och nyanskaffning av produktionsdjur, produktionsutrymmenas saneringskostnader och innehåller även en avbrottsför-

säkring som ersätter gårdens inkomstbortfall, uppger Åstrand.

FÖR INNEVARANDE ÅR hade ÖK och A-Producenter tecknat en gruppdjurförsäkring för svin med en ersättningslimit på fyra miljoner. Men eftersom svinkedjan under våren drabbades av ett större salmonellautbrott tog ÖK:s styrelse initiativet till att förhandla fram en förhöjd ersättningslimit på ytterligare fyra miljoner för resten av året. Totala ersättningslimiten för 2018 uppgår således till 8 miljoner euro.

FÖRHANDLINGARNA MED OP-GRUPPEN har gått bra och deras offert på den förhöjda ersättningslimiten godkändes av ÖK:s och A-Producenters styrelser i slutet av maj. För producenterna betyder det att försäkringspremien höjs från och med 1.7.2018

och varje kostnadsökning belastar svinproducenternas redan ansträngda ekonomi. Men när det gäller djursjukdomar och djurstallssaneringar är förlusterna alltid omfattande och då måste försäkringskyddet vara i skick så att producenterna kan känna sig trygga i händelse av skada.

– Höjningen av ersättningstaket gjordes för att andelslaget kände ett ansvar gällande producenternas oro kring försäkringskyddets tillräcklighet, säger ÖK:s VD.

– Att det finns risk för att taket kommer emot gjorde att vi reagerade – för våra producenters trygghet och säkerhet.

RISKEN FÖR DJURSJUKDOMAR, och speciellt salmonella detta år, är ständigt närvarande och varje gård har ett ansvar att förebygga spridning av djursjukdomar – varje åtgärd som förbättrar biosäkerheten är en investering i gårdens egna ekonomiska trygghet.

– Det är en tung process när gården drabbas av djursjukdom även om det finns ett fullgott försäkringsskydd, säger Tom Åstrand.

ÖK:s styrelse har gett andelslagets tjänstemän i uppdrag att inleda förhandlingar om gruppdjurförsäkringarna för 2019.

Text och sammanställning: Lisbeth Bäck/
Kustmedia Ab

KOMMENTAREN
Tomas Långgård
Ordförande för ÖSP

Det är mycket bra att ÖK har ökat taket på försäkringslimiten. Det är viktigt att producenterna har tillräckligt försäkringsskydd för djursjukdomar.

Finländska staten kräver salmonellafri produktion men det är inget mervärde på produkternas pris i handeln för den saken. Det är orimligt att en enskild familj på en gård ska betala priset för att livsmedelsindustrin i Finland ska kunna betona salmonellafrihet som konkurrensfördel i världen.

Därför har ÖSP genom SLC uppmärksammat saken i statens korridorer. Vi anser att staten ska komma med i finansieringen av det som krävs för salmonellafrihet, precis som staten gör i andra länder, till exempel i Sverige. Ärendet är framfört och vi bevakar ärendet i fortsättningen.

MARIA TRIVS MED KUNDBETJÄNING

Maria Bonn-Aspling är likvidavräknare/kontorist vid ÖK. Hon pratar/e-postar mycket med producenter och chaufförer.

- När jag såg annonsen om det lediganslagna jobbet i fjol var min första tanke att "det här är jag".
- Jag är glad att ÖK också tyckte det, ler hon.

MARIA BONN-ASPLING ÄR lugn och sansad. Hon tycker om kundbetjäning och när hon berättar om tidigare jobb och anställningar är det just kundbetjäning som är den gemensamma nämnaren.

Sedan 7 augusti 2017 har hon sitt arbetsbord vid ÖK:s kontor vid Flygfältsvägen i Runsor. Hon är Karita Taxells efterträdare och i huvudsak sköter hon likvidavräkning och retur.

- Jag gör också annat kontorsarbete, hjälper Åsa Frants med bokföringen och avlastar henne när det behövs. Jobbet är varierande och jag antar utmaningarna på vägen till varje veckas "veckokörning".

- För då ska det stämma på sista raden!

- Jag trivs verkligen bra. Tycker om mitt arbete och har bra folk omkring mig, säger hon och berömmar både arbetskamrater och ÖK:s producenter, chaufförer och samarbetspartners.

Hon upplever att tröskeln att kontakta ÖK är låg och vid intervjutillfället ser hon framemot sommarens grillfester.

- Jag förväntar mig att jag då ska få ansikten på många telefonröster jag känner igen, ler hon.

Hon har ÖK-producenter inom släkten, kände till andelslaget men hade ingen annan relation till ÖK när hon började.

MARIA ÄR FÖDD och uppvuxen i Malax, bosatt i Vikby, gift med Hans och de har tre barn: Richard 21, William 17 och Rebecca 15.

- Vi firade nyligen både konfirmation och förlovning på samma dag, berättar hon.

Till familjen hör också en hund, som de, främst Rebecca, tränar agility med.

Maria Bonn-Aspling betjänar dagligen ÖK:s producenter. Sköter likvidavräkning, retur och andra administrativa uppgifter.

I övrigt har det varit, och är, mycket idrott inom familjen.

- Fotboll, ishockey, simning, löpträning, hästar, skidåkning, räknar Maria upp. En stor del av min tid utanför jobbet har gått åt till barnens idrottsengagemang. Det tar tid men ger också mycket positivt i gengäld vad gäller samhörighet inom laget/föreningen.

HON STÅR MED fötterna stadigt på jorden Maria. Efter gymnasiet hade hon ett mellanår som praktiserande tandsköterska, sedan inledde hon merkonomstudier i utrikeshandel vid handelsläroverket i Vasa, gick en reseledarutbildning i Jakobstad och fyllde på med ekonomistudier. Genom

åren har hon arbetat på Silja Line, först i Vasklohamnen och senare på kontoret i Vasa. Hon var växeltelefonist på Vasabladet under mer än tio år, haft jobb på HSS Medias ekonomiavdelning och två år före ÖK var hon anställd på bokföringsbyrå Greenstep i Vasa. Och så har hon varit mammaledig tre gånger.

SOMMARTID ÄR DE helst vid sommarstugan i Malax skärgård. Och Maria både cyklar sommartid och skidar vintertid. Läser gärna och löser korsord, en syssla hon tycker är väldigt avkopplande.

Text och foto:
Lisbeth Bäck/ Kustmedia Ab

NÖT AKTUELLT

Juni 2018

FINLAND STEG NÖTKÖTTSPRODUKTIONEN med 1 % och konsumtionen med 4% under januari-april jämfört med 2017. Prognosen för hela årets produktion visar 85 miljoner kg och konsumtionen 105 miljoner kg. I hela landet minskade slaktning av kor med 3% och ungnöten steg med 3% under första delen av 2018. AtriaNöt anskaffning ser ut att förverkligas enligt prognosen. Vi anskaffar för tillfället 49% av nötköttproduktionen i landet.

I BÖRJAN AV maj fanns det 270 900 mjölkkor i Finland. Mjölkornas antal har gått ner med 3500 från år 2017 och med 13 700 från år 2015. I början av år 2018 fanns det 57 000 dikor i Finland. Dikorna ser ut att öka en aning under 2018.

UNDER JANUARI-APRIL EXPORTERADES 1,3 miljoner kg nötkött vilket är 5 % mindre än året

innan. Nötkött som importerades var 8,5 miljoner kg vilket är 9 % mer än 2017. Frysagret på nötkött var cirka 3 miljoner kg i slutet av april vilket är cirka 1 miljoner kg mer än året innan.

I APRIL VAR konsumentpriset på kött och köttprodukter i medeltal + 1,4 % och alla livsmedel + 1,7 % högre än året innan. Nötfärs var + 3,8 %, stekar + 5 % och ytterfilé + 2,5 % högre än år 2017.

OCKSÅ PRODUCENTPRISET HAR stigit märkbart jämfört med 2017. Ser man på medelpriser i Finland var producentpriset på all nötkött + 19 cent/kg högre under perioden januari-april år 2018 jämfört med 2017. Slaktkorna steg med + 29 cent/kg, kvigor med + 24 cent/kg och tjurar med + 12 cent/kg. Glädjande är också att Atrias prishöjningar ligger över medeltalet

vilket betyder att vi för tillfället betalar ett konkurrenskraftigt pris för nötkött i Finland. Nu får vi hoppas att prishöjningarna är på hållbar nivå.

PRODUCENTPRISERNA HAR STIGIT också i Europa. Tjur O2 har i Europa stigit med 13 cent/kg och Finlands priser ligger 1 % över de europeiska medelpriser (vecka 1-21). P2 slaktkor är 6 % och O3 kvigor 5 % under EU:s medelpriser. Sveriges medelpriser ligger fortfarande över EU:s medelpriser men de har sjunkit med 5-10 % under detta år.

ÖSTERBOTTENS KÖTT ANSKAFFNING har under början av 2018 framskridit helt enligt planerna. Vi kommer att uppnå de budgeterade volymer för årets första 6 månader. Perioden jan-maj ligger vi + 3,8 % över år 2017 volymer för samma period.

NÖTGÅRDENS PRODUKTIVA VALL

EFTER NÅGRA BAKSLAG med tidigare projektansökningar har nu "Nötgårdens produktiva vall" fått ett godkännande och förverkligas inom fem olika NTM-centralers verksamhetsområden: Österbotten, Södra

Österbotten, Norra Österbotten, Norra Savolax och Norra Karelen.

Projekttiden är 1.4.2018–31.3.2021 och för tillfället rekryteras en projektarbetare.

NÖTGÅRDENS
PRODUKTIVA
VALL

KALVFÖRMEDLINGEN HAR UNDER 2018 präglats av olika sjukdomar runt om i landet vilket inverkat på normala kalvförmedlingsrutiner. Vi har bland annat haft ovanligt många fall av salmonella i vissa delar av landet och samtidigt som förekomst av ringorm varit högre än normalt fortsätter mycoplasma bovis att sprida sig. När förmedlingen skall beakta alla dessa faktorer vid planeringen av transporter är det självklart att det blir utmanande att hålla upp servicenivån. Trots alla utmaningar har vi inom Atriakedjan fortfarande landets bästa service till mjölkgårdar med kortaste väntetider på kalvleveranser. Inom Österbottens Kött har vi den nystartade kalvstationen som regelbundet tar in både tjur och kvigkalvar från mjölkgårdar. Vi vill hålla fast vid vårt servicelöfte till mjölkgårdar: spädkalvar hämtas i medeltal under 14 dagar från anmälan och slaktkor under 7 dagar från anmälan!

INOM ÖSTERBOTTENS KÖTT har vi under perioden januari-april 2018 haft bra utbud av spädkalvar medan vi i andra kalvslag har haft en viss väntetid hela 2018. Efter april har vi också en del väntetid på spädkalvar, helt enligt förhandsprognosen. Dock verkar läget vara en aning bättre än i fjol samma tid. Antal kalvningar i landet ligger lågt ännu i cirka två månader så väntetider kommer att finnas en tid framåt. Mot hösten förväntas läget normalisera sig igen.

Trevlig sommar!
Kim Tarvonen

PROJEKTET FÖRVERKLIGAS SOM ett samarbete mellan Österbottens Kött, A-Producenter och Naturresursinstitutet (LUKE). Fastän projektet bantades ner under ansökningsprocessen till cirka 600 000€ är det frågan om ett märkbart projekt som sträcker sig geografiskt på ett stort område. För svenskspråkiga producenter är det mest väsentliga att också svenska Österbotten är med vilket möjliggör projektverksamhet på vårt område och att projektmaterial produceras också på svenska.

VALLPROJEKTET KOMMER ATT arbeta vidare på de två tidigare startade projektens teman (Tupona och Tuisna) men på ett geografiskt större område och nu också alltså på svenska. Teman kommer bland annat att vara vallproduktionens ekonomiska kalkyler, betesdrift, minimering av spill, skörde kvalitet mm. Tyngdpunkten kommer att ligga på smågruppsverksamhet men också skolningsdagar kommer att arrangeras. Vi kommer också att rekrytera gårdar som fördjupar sig i ett visst tema inom vallproduktionen och därefter fungerar de som exempelgårdar i smågrupper.

VI KOMMER ATT informera mera om hela vallprojektet på våra hemsidor och FB-sidor allt efter projektet framskrider. Välkommen med!

Text: Kim Tarvonen

YA:s enhet i Gamla Vasa har High Tensile-stängsel i beteshagen för dikorna. Konstruktionen är stadig och bra. Den som önskar mera information om stängslen kan vända sig till AtriaNöt eller A-Foder. Foto: Lisbeth Bäck

Efter över tjugo år som veterinär i Vörå är nyblivna pensionären Pentti Kunnas nöjd över det som varit och Vörå som boningsort.
– Jag har alltid blivit bra bemött av producenterna här.

VETERINÄR PENTTI KUNNAS

Djurrhållning, mjölk- och köttproduktion kommer att fortsätta finnas i Österbotten. Antalet producenter minskar. Små enheter avvecklas eller utvecklas till stora enheter. Precis så blir det och den utvecklingen följer övriga tendensen i samhället, säger tidigare kommunalveterinären Pentti Kunnas i Vörå.

JORDBRUKET LEVER VIDARE, slår Pentti Kunnas fast. Och som tidigare innehåller vardagen på gårdarna både utmaningar och möjligheter.

– Utmaningarna är att bekosta stora investeringar och att hitta system för det faktum att föräldrar av idag är rätt unga när barnen är i 25-års åldern och

beredda att ta över. I många fall fungerar övergångarna väl och man trivs att arbeta tillsammans över generationsgränserna. Men – det passar inte alla och det ska vi acceptera, säger Pentti Kunnas.

Han lyfter fram vikten av biosäkerhet.

– Smittorisker finns överallt och salmonella kan spridas av en ynka fågel. Män-

skor är också en riskfaktor och min åsikt är att det inte ska "springa så mycket folk" i djurstallen. Vi ska ta det här på allvar och ta till oss vilka följderna är "om det händer mig".

Kunnas har sett utvecklingen från att bönderna på gårdarna "skött ett hemman" till att de i dag är verkställande direktörer

på landsbygdsföretag med allt vad det innebär av skuldsättning och kompetenskrav i arbetet.

– Samtidigt är det här också möjligheter – möjlighet att utveckla, driva näringen framåt och jobba för inhemsk produktion. Förvalta jorden vi ärvde.

PENTTI KUNNAS PRATAR på där vi sitter på ett café i Vörå. Han är allvarlig, han skrattar, han påstår, han minns, han tycker och han varvar sina kommentarer under samtalet på svenska, finska, tyska och ryska. Han talar också engelska för den delen.

– Jag föddes i en miljö nära ryska gränsen i Nordkarelen där det var naturligt att prata olika språk. Finska är mitt modersmål och svenska lärde jag mig i dåvarande Värtasilämiljö.

Pentti studerade till lärare och undervisade i matematik, fysik, kemi och biologi innan han inledde veterinärmedicinska studier vid Helsingfors universitet, en yrkesdröm han närde från unga år och som började med att han skötte djur hos sin farmor i Karelen.

– Min pappa dog när jag var barn, mamma arbetade och jag tillbringade mycket tid hos farmor, som hade olika slags djur på gården.

– Här plöjde min farbror med parhästar och här här lades mitt intresse för djur.

Han fortsätter och tittar ut genom fönstret.

– Det var mycket där och då på den tiden. Det är få förunnat att leva glamoröst livet igenom. Alla har vi vår story.

HAN BÖRJADE PRAKTISERA som veterinär år 1997 och 2001 anställdes han i Vörå, tidigare Vörå-Oravais-Maxmo.

– Från det och tills pensioneringen tjänstgjorde jag här och jag har alltid blivit bra bemött i de här trakterna, berömmar han. Jag är mycket nöjd med min tid här och innan jag fick anställning hade jag aldrig besökt Österbotten.

Enligt lag ska man avsluta offentliga tjänster vid 68 år, om man inte ansöker om dispens som Kunnas gjorde.

”

Djuren sköts
i de allra,
allra flesta
fall väldigt
bra här.

– Jag pensionerade mig vid 71, i december 2017. Nya veterinären här heter Heta Kallio och hon är mycket duktig. Fast några producenter brukar jag ännu ha kontakt med.

KUNNAS ÄR MERITERAD, en ansedd veterinär och fram för allt skicklig svinpraktiker. Han har under sin verksamma tid månat om produktionsdjurens välbefinnande.

– Djuren sköts i de allra, allra flesta fall väldigt bra här. Det viktiga är att producenter mår okej, säger Kunnas. Då mår också djuren bra.

– Min fru sa förr att jag lika gärna kunde ha arbetat åt brandkåren för jag lade byxorna färdiga att stiga i bredvid sängen varje kväll. Och det är helt sant – för det kan gälla minuter när djur blir sjuka.

Han berättar om att hans tidigare kollega, legenden Esa Käänte i Pörtom som arbetade över 50 år som kommunal veterinär, en gång berättade att han gjort 38 kundbesök på ett dygn.

– Det har jag inte varit med om, men vi som tillhör gamla gardet har varit med om en del. Vi har också sett utvecklingen från små till stora enheter, och hur de gårdar

vi tyckte var stora på 1970-talet inte ens är stödberättigade investeringsgårdar idag.

FÖRÄNDRINGAR HAR SKETT inom offentliga sektorn och jourområdet har tenderat att växa under åren. År 2009 bildades Väst-kustens miljöenhet med Korsholm som värdkommun för Vörå, Oravais, Maxmo, Malax, Korsnäs och Närpes. Senare anslöt sig också Kristinestad. Kunnas skakar på huvudet när han pratar om framtiden och Sote. Ingen vet riktigt ännu hur det blir.

Vård av produktionsdjur sker vid gården medan husdjursmottagningar finns, om än numera inte så välutrustade sådana, på flera platser i Svenskosterbotten. I Vörå finns också en mottagning. Till hans arbete har även hört att fungera som tillsynsveterinär och ett av hans skötebarn var Valios produktionsanläggning i Kaitsor, som han övervakade, granskade och skötte exportpappren åt enligt Eviras bestämmelser.

– Kaitsorfabriken hade bra personal, säger Kunnas. Jag är ännu tacksam för Magdalena Gammals insatser vid granskningar som ryssarna utförde hos sina leverantörer. En fjäder i min egen hatt är att Vöråenheten var den enda som godkändes vid första granskningen då ryssarna kom över och granskade sina leverantörer här.

– Det var fina tider, minns Kunnas. Och det är en stor förlust att fabriken lades ner.

PENSIONÄRSLIVET HAR HAN inlett med en knäoperation. Hans aktuella plan när vi träffas är att se alla matcher i fotbolls-VM. Han är aktiv inom Lions och han läser gärna.

– Jag har aldrig sett något hinder i att förkovra mig och att läsa. I bästa fall lär jag mig något nytt.

Han är änklings sedan 2002, har tre barn som är bosatta i Sverige och tre barnbarn.

Annars har han haft tur, riktigt tur och inte själv blivit skadad av något djur.

– Det är klart att mina fyrfotade vänner har stått på mina tår ibland. Men så gör ju kvinnorna på dansgolvet också, skrattar han till sist.

Text och foto:
Lisbeth Bäck/Kustmedia Ab

SVIN AKTUELLT

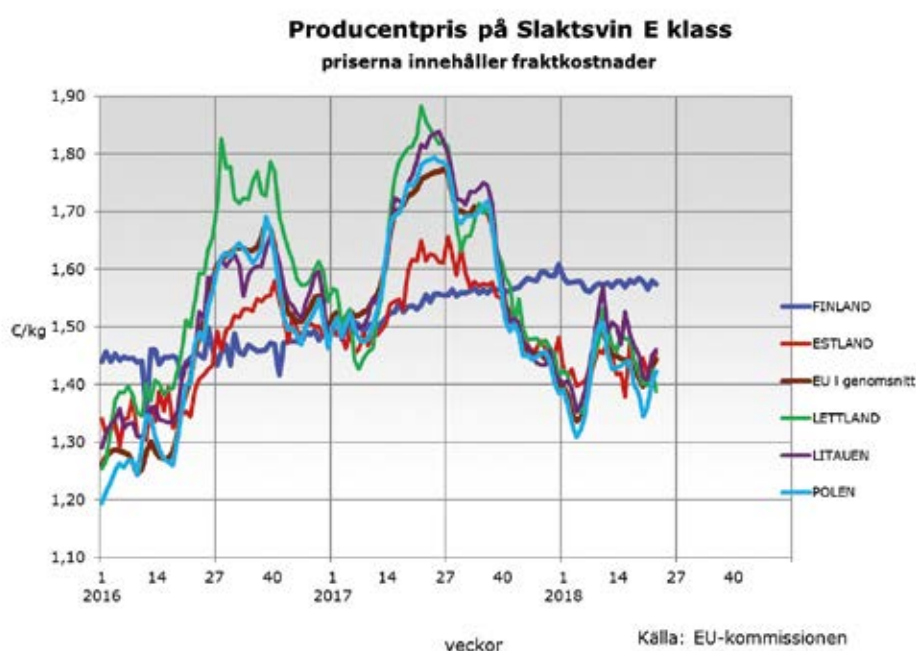
Juni 2018

ARET BÖRJADE MED hyfsade invägningsmånader emedan de senaste har legat klart efter fjolårsmängderna. Invägda svin kilogram på ÖK:s område januari - maj, 2018 landar på 5,5 miljoner kg vilket är över 1 miljon kg mindre från fjolårsmängderna samma period. På nationell nivå har svinmängderna minskat med kring 10 procent jämförelsevis med 2017.

PÅ ÖK:S OMRÅDE har det förmedlats 51840 smågrisar under de fem första månaderna, vilket är en minskning med 10 000 smågrisar från 2017. Sjukdomsfall och sanering på ÖK:s område har bidragit till att smågrismängderna minskat.

SMÅGRISSITUATION ÖVERLAG PÅ A-producenters och ÖK:s område är fortsatt på minus och efterfråga överstiger klart utbudet. Situationen är dock bättre än den var i början av året. Åtgärder som gjorts är bland annat en tillfällig minskning ut till slaktsvingårdarna med 8 procent samt möjlighet för slaktsvininstallen att söka om renoveringsbidrag för att förnya produktionsenheterna, viktgaffeln har justerats uppåt. Den ligger nu på 82-99,99 kilogram. Prognoserna för smågrisförmedlingen pekar mot att vi ännu i höst har smågrisbrist men situationen förbättras.

EN STOR DEL av slaktsvinsproducenterna på ÖK:s område producerar nu till stor del antibiotikafritt kött. Atria lanserade i början av året antibiotikafritt kött ut till konsumenterna, ett steg som var lätt att ta när medicinförbrukning annars hållits

på en låg nivå i Finland. Vi har nu via uppföljning över 25 000 slaktsvinsplatser som producerar antibiotikafritt kött på ÖK:s område. Mottagandet från handelskedjorna har varit god och produkterna får bra synlighet i butikerna.

PÅ KÖTTMARKNADEN HAR det nyligen kommit en prisjustering på smågrisarna uppåt. Köttprocentskorrigeringar har gjorts på slaktsvinen så man nu får några cent/kg för bra köttprocent även viktgaffeln har justerats uppåt. Situationen är dock på en hjälplig nivå i dagsläget ute på gårdarna och priskorrigeringar är efterlängtrade och behövliga för att vi skall få fart på

investeringar ute på gårdarna. Sett ur en Europeisk syn så ligger Finland nu i topp med utbetalt euro/kilogram svinkött men kostnaderna kan inte mätas när vi har helt olika reglementen på produktion jämförelsevis med övriga Europa.

FÖR ATRIAS DEL har grillsäsongen kommit igång bra och vi upplever för första gången att det kan bli periodvis brist på vissa svinsegmenten vilket är sensationellt för Finlands del, att det även återspeglar sig i producentpriserna är vad vi väntar på.

Daniel Klockars
svinskaffningschef

NYA MEDLEMMAR 2017

**SVIN
GÅRDAR**

Åtta av ÖK:s tio nya medlemmar under fjolåret presenteras här. Två svingårdar på den här sidan och nötgårdar på nästa uppslag. En del har varit med förr men har fått ny leverantörsnummer med anledning av ändringar i ägoförhållanden eller dylikt. Därtill har ÖK även mottagit sju nya producenter, men som inte ännu är fullvärdiga medlemmar. Välkommen till Andelslaget Österbottens Kött!

Jens Isaksson

Jeppo, Nykarleby
Slaktsvinsproduktion

"JAG SATSAR PÅ slaktsvinsproduktion och har en relativt nybyggd anläggning för 2500 slaktsvin så jo, jag "mårar på". Man kan säga att intresset är nedärvt. Min morbror är svinproducenten Kenneth Lindén och jag har tidigare jobbat vid hans svinanläggning. Jag känner till ÖK och tycker att det samarbete jag själv haft med ÖK sedan start har fungerat bra.

JAG ÄR VÄLDIGT intresserad av branschen och jag trivs på jobbet.

AnnaMaj och Bjarne Tunis

Vörå
Slaktsvinsproduktion

"JAG ÄR 62 år. Det har funnits grisproduktion på gården hela tiden under mina 62 år. År 1993 tog jag över efter min far och jag driver gården med min fru AnnaMaj. I fjol beslöt vi lägga ner produktionen på grund av ständigt återkommande problem i djurstallet. Men efter bara en kort tid – fick vi ett samtal från ÖK, bytte leverantör, började om och är mycket nöjda över det som är.

JAG ÄR IMPONERAD över ÖK:s kvalitet, deras system och samarbetsvilja. Nu får vi alla grisar från WestFarm i Malax, har antibiotikafri produktion och 600 slaktsvin i svinhuset. Nästa år planeras generationsväxling så att verksamheten övergår till min systerson. Nu hoppas vi att allt går i lås för bättre än så kan det inte sluta för vår del.

NYA MEDLEMMAR 2017

NÖT GÅRDAR

Cindi och Krister Groop

Norrnäs, Närpes
Ekologisk dikoproduktion

"KRISTER OCH JAG har varit producenter sedan 1990. Vi satsade tidigare även på spannmålsodling men nu har vi övergått till ekologisk dikoproduktion med plats för femtio dikor plus slutuppfödning. I samband med övergången blev vi ÖK-medlemmar. Den här produktionsinriktningen passar oss och vårt "tänk" bra. På gården har vi renrasig simmental besättning och satsar också på försäljning av avelsdjur. Därtill har vi fårproduktion i liten skala, Dorper-får, som av sig själva tappar ull och har väldigt gott kött.

VI HAR TRE barn och hemmanet vi bor på har funnits i min släkt sedan 1500-talet.

Johan Eklund

Kimo, Vörå
Nötköttsproduktion

"JAG ÄR INTE ny ÖK-medlem men har ny leverantörsnummer då jag sedan början av 2017 driver gården själv och inte tillsammans med min bror som tidigare. Generationsväxlingen ägde rum 2009. Här finns plats för 200 djur, hundra som är under ett halvår och hundra som är över ett halvår. Överskottskalvar säljer jag via ÖK:s förmedling till andra slutuppfödare.

JAG ÄR I ständig kontakt med ÖK och samarbetet fungerar bra. Jag köper också mjölkpulver och mineraler av dem.

HEMMA FINNS TVÅ barn, Tilde som är sex år och Hugo som är fyra år. Deras mamma heter Alexandra – och henne gifter jag mig med i höst!

Annika Berg

Jeppo, Nykarleby
Ekologisk dikoproduktion

"JAG STARTADE UPP ekologisk dikoproduktion i februari 2017. En del av djuraffärerna sköttes via ÖK och då i samband med uppstarten blev jag ÖK-medlem. Jag är så ny att jag inte hunnit börja leverera djur än så hittills har jag mest varit med på grillfester och ÖK:s skolningar, riktigt trevliga tillställningar. Nuvarande besättning är 39 djur med kalvar inräknat. På gården har generationsväxling skett och mina föräldrar hade tidigare mjölkkor.

MIN SAMBO ÄR spannmålsbonde och vi har tre barn under åtta år.

JAG TYCKER OM att vara bonde och fick landsbygdsföretagarexamen här tidigare i vår.

Johan Påfs

Tölby, Korsholm

"JAG HAR TIDIGARE arbetat på gården men år 2017 ägde generationsväxling rum inom familjen så att jag övertog verksamheten av mina föräldrar Johan-Erik och Birgitta. Produktionsinriktningen är mjölkproduktion och i stallet finns nu trettifyra mjölkande kor plus kalvar och kvigor.

JAG TRIVS BRA med mitt arbete och kan nog inte tänka mig ett annat yrke än att vara bonde. Jag tycker att ÖK är ett bra bolag och samarbetet fungerar bra.

Tomas Juthman

Träskböle, Närpes
Nötproduktion

"FÖR MIG HAR producentyrket varit givet ända sedan jag var barn. Den stegvisa generationsväxlingen skedde redan 2009 men 2017 övertog jag gårdens verksamhet fullt ut.

INRIKTNINGEN ÄR SLUTUPPFÖDNING av tjurar och kvigor. I stallen finns totalt drygt 800 djur och till min hjälp i arbetet har jag en och en halv anställd plus att föräldrarna hjälper till.

SAMARBETET MED ÖK fungerar bra och speciellt vill jag lyfta fram chaufförerna som sköter djurtransporterna. De kan sin sak, är verkligen duktiga och det har alltid fungerat bra när de kommit till gårds.

Daniel Antfolk

Rangsby, NÄRPES
Dikoproduktion

"MINA FÖRÄLDRAR HADE tidigare jordbruk, växthus och pälsfarm. Då generationsväxlingen skedde 2010 tog jag över och började med nötdjur där jag själv skötte försäljningen av köttet.

Nu satsar jag på dikoproduktion i större skala och håller på att bygga och förstora. För mig vad det ett naturligt val att bli ÖK-medlem och jag satsar på att sälja kalvar via ÖK:s förmedling.

Det går bra tycker jag och kalvningarna har lyckats väl.

NÄR JAG INTE jobbar med djuren är jag tillsammans med familjen: sambo och två barn.

FULLMÄKTIGE INOM ÖK

ÖK:s nya fullmäktige har haft sitt första möte. – Det känns högtidligt att välkomna en ny fullmäktigesamling. Den branschkunskap som ni besitter är en värdefull tillgång för ÖK, sa förvaltningsrådets ordförande Ola Sandberg.

FULLMÄKTIGE ÄR ÖK:S högsta beslutande organ och för den operativa verksamheten svarar förvaltningsrådet, styrelse och personal. Valet, som förverkligades genom poströstning i mars 2018, förlöpte planenligt med en röstningsprocent på 60,8 procent som förvaltningen är mycket nöjd med. Valet kungjordes den 4 april 2018. Röstningsaktiviteten var över tio procent högre än i valet för fyra år sedan och det fanns bra intresse bland medlemmarna att ställa sig till förfogande som kandidater. Gratulationer i dubbel bemärkelse gick till svinproducenten Greger Lillström i Jeppo. Dels är han nyinvald i fullmäktige och så vann han spa-weekend till Tropiclandia

som lottades ut bland alla medlemmar då målsättningen över 60 procents röstningsdeltagande uppnåddes.

En tredjedel av fullmäktige är helt nya medlemmar och två tredjedelar fortsätter sitt förtroendemannavärv. Bra fördelning är det vad gäller produktionsinriktning, unga, äldre, kvinnor, män och medlemmar från olika delar av verksamhetsområdet.

FÖRVALTNINGSRÅDETS ORDFÖRANDE OLA Sandberg välkomnade förtroendevalda till mötet och betonade att fullmäktige är kårens ögon och öron, att förtroendevalda inom ÖK förmedlar fältets åsikter.

– Vi ska låta debatten leva, komma ihåg att fullmäktige företräder medlemskåren

och inte sig själva som privatpersoner. Vi ska skilja på sak och person, se till helheten och verka enligt den anda och principer som andelslagsrörelsen har, sa Sandberg i mötesintroduktionen.

– Låt oss stolt bära vår ÖK-mössa, uppmånade han och önskade lycka till i det kommande arbetet.

TILL ORDFÖRANDE FÖR fullmäktige valdes enhälligt Johan Backlund och till viceordförande Krister Groop. Backlund efterträder Peter Thölix.

VID MÖTET FASTSTÄLLEDES även verksamhetsberättelse och bokslut för föregående år. Förvaltningsrådets utlåtande och revisionsberättelse godkändes. Ansvarsfrihet beviljades för styrelsen, förvaltningsrådets medlemmar och verkställande direktören.

Beslöts också att ÖK av överskottet delar ut 15 procents andelsränta på andelskapitalet tillbaka till medlemmarna i år. Marknadsläget presenterades av ÖK:s personal.

– Inkommande höst ordnas förtroendemannaskolning, informerade VD Tom Åstrand.

Mjölksproducent Tea Hagman från Markby och kalkonproducent Daniel Helenelund från Solf är nyinvalda. De vill representera unga producenter och Daniel är glad att kalkonproduktionen har representant i fullmäktige.
– Vi ser fram emot arbetet i fullmäktige, säger de.

FULLMÄKTIGE 2018-2021

Den högsta beslutanderätten inom ÖK utövas nu av tjugoen fullmäktigeledamöter, som valts bland andelslagets medlemmar.

Af Hällström Bo-Gustav, Lappfjärd
Backlund Johan, Oravais
Broönda Helena, Kronoby
Finne Mats, Forsby
Groop Krister, Närpes
Hagman Tea, Markby
Helenelund Daniel, Solf
Hägg Mikael, Karleby
Hästö Jonas, Kronoby
Ingves Rickard, Skaftung
Lillström Greger, Jeppo

Lybäck Erik, Kronoby
Lönnqvist Kaj, Skutnabba
Maars Mikael, Pörtom
Nybäck Peter, Monå
Sandström Fredrik, Purmo
Smeds Joakim, Malax
Stenmark Johannes, Purmo
Strandvall Mårten, Kronoby
Sunabacka Jan, Terjärv
Vikström Tom, Esse

Mjölksproducenterna Fredrik Sandström och Johannes Stenmark från Purmo.

FERMMIX TILL GRISARNA – I STÄLLET FÖR MEDICIN

Jana och Kjell-Erik Hannus i Vörå har integrerad svinproduktion med frigående grisning. De har goda erfarenheter av probiotika, ett koncept som minskat medicinering av djuren avsevärt. Fermmix, fermenterad raps, är en probiotika som A-Foder har till försäljning.

KJELL-ERIK HANNUS HAR varit producent sedan 1985 då generationsväxling ägde rum på gården. Han har byggt om och byggt till i flera omgångar. Tidigare släkter har varit bönder och huset som de bor i tros vara byggt på 1800-talet. I familjen finns fem barn. Hemmet är ombonat, kaffebrödet dukat, tomten skött och fastigheterna rödmyllade. Det är så fint här!

BESÄTTNINGEN VID HANNUS gård är idag 170 sugor i produktion. Han har inte sålt smågrisar de senaste fem åren utan flyttar över dem till egen slaktsvinsavdelning för slutuppfödning.

Föremålet för besöket hos Hannus tillsammans med Daniel Klockars från ÖK/A-Foder är Kjell-Eriks erfarenheter av Fermmix som foder åt smågrisar under suggan och efter avvänjning. Avvänjning-

en är en känslig period för smågrisarna. Han är pionjär och den första inom ÖK:s område som var villig att testa A-Foders Fermmix, fermenterad raps, för ungefär sju år sedan.

– Vi har enbart goda erfarenheter av Fermmix, börjar Kjell-Erik berätta.

– Vi såg redan efter en kort periods användning av Fermmix att medicine-

ringarna minskade, därför håller vi ännu på idag.

HANNUS GER FERMMIX till smågrisarna under suggan och vid avvänjning från suggan. Det har visat sig vara ett bra koncept, smågrisarna undgår diarré och har bättre maghälsa under den annars kritiska tiden under två, tre veckor efter avvänjning

”

Vi har enbart goda erfarenheter av Fermmix.

Kjell-Erik Hannus är nöjd med användningen av probiotika, Fermmix åt smågrisar.
– Erfarenheterna är nästan enbart positiva, säger han.

från suggan. Det är inte ovanligt att man hamnar att medicinera djuren då.

– I dag medicineras våra grisar ytterst sällan. Jag har inte fört statistik men om vi förr behandlade smågrisar i 20 - 30 procent av boxarna med medicin vid avvänjning är det numera fråga om någon enstaka individ i någon grupp, någon liten "efter-släntrare" som jag hamnar att hålla ögon på, säger han.

Hannus kommer på att han just tipsat en annan producent om att kontakta A-Foder om probiotika då han hade berättat om magproblem i sina smågrisgrupper.

UTFODRINGEN HAR ÖVERLAG stor betydelse för avkastning, produktion och djurens hälsa, säger Daniel Klockars.

A-Foder förespråkar probiotika, fermenterad raps eller fermenterade alger, främst av två orsaker.

– Fermenterad raps stärker tarmsystemet och den naturliga bakteriefloran. I en undersökning hos Köpenhamns universitet visade det sig att 10-12 procentig inblandning av Fermmix ger bäst resultat för att förbättra bland annat tarmluften och maghälsan. Har smågrisarna magen

i skick påverkar det deras matlust och hälsa under hela tillväxtperioden ända fram till slakt.

– Den andra orsaken är att vi med Fermmix får ner resistensen genom minskad användning av antibiotika. Även om vi i

Daniel Klockars från ÖK/A-Foder på gårdsbesök hos Hannus.

Finland har bra kontroll på antibiotikasituationen signalerar Europa att resistensen ökar. Därför är minskad medicinering viktig, understryker Daniel Klockars.

KJELL-ERIK HANNUS KÖPER Fermmix från A-Foder i 700 kilograms säckar som torrfoder.

– Tills vidare. Tanken är bygga en silo så att vi kan använda det som komponent i blötfodret. Det tar bort arbetsmomentet att blanda manuellt.

Hannus tycker inte att det är dyrt. De positiva hälsoeffekterna sparar in stor del av kostnaderna och han överväger att införa probiotika åt digivande sugor också under det här året.

– Jag har förstått att fermenterad raps förbättrar foderupptagningen för digivande sugor.

Hannus köper Fermmix och även andra komponenter från A-Foder. Till stor del är gården självförsörjande på spannmål.

Han är ÖK-producent och uppskattar den familjära kontakten som andelslaget har med sina producenter.

Text och foto:
Lisbeth Bäck/ Kustmedia Ab

ÖSTERBOTTENS KÖTT
POHJANMAAN LIHA

Postadress
PB 173, 65101 VASA

Besöksadress
Flygfältsvägen 2, Vasa

Tel. (06) 323 9411

www.osterbottenskott.fi